

Sorgdrager

artikel kent een uitzonderingsmogelijkheid voor de regering. Wij zouden dus gewoon in strijd met de Grondwet handelen door nu de uitzonderingsmogelijkheid die artikel 68 noemt, niet van toepassing te achten in deze wet. Dat kan gewoon niet!

De heer **Rouvoet** (RPF): Met enige schroom in de richting van de heer Koekkoek: als het niet wordt opgenomen in dit wetsvoorstel, is het daarmee nog niet uitgesloten en dus in strijd met artikel 68. Juist omdat wij allemaal gebonden zijn aan artikel 68, hoeft het niet meer te worden opgenomen in een apart wetsvoorstel.

De heer **Koekkoek** (CDA): Wat is dat nu voor rare redenering? De regering stelt een wetsvoorstel in de lijn van de Grondwet voor en voegt daaraan nog een uitzondering toe, namelijk de persoonlijke levenssfeer. Dat kan allemaal volgens de Grondwet. Als wij die uitzonderingen gaan schrappen, maken wij een wet die afwijkt van de Grondwet, wat niet kan. Daar moet ik de collega's toch echt op wijzen! Zij staan wel te lachen, maar dit is een vrij serieuze zaak. Ik denk dat de minister dit volstrekt correct aangeeft.

Minister **Sorgdrager**: Voorzitter! Het amendement op stuk nr. 19 van de heer Koekkoek gaat over de verplichting die aan de minister wordt opgelegd om de Kamer na 1 januari te informeren over de aanwijzingen. In eerste termijn heb ik al gezegd dat ik vind dat wij dit soort dingen niet in een wet moeten gaan vastleggen. Dat is ook al door een aantal woordvoerders bij interruptie betoogd. Ik kan niet anders dan blijven zeggen dat ik aanvaarding van dit amendement ontraad.

Ik ben inderdaad in eerste termijn vergeten te antwoorden op de vraag van de heer Rouvoet of de leden van het openbaar ministerie leden moeten blijven van de rechterlijke macht. Dat is toch een vrij principiële kwestie. Wij hebben gekozen voor een bijzondere positie van het openbaar ministerie, die ik wel eens pleeg te omschrijven als een organisatie die met een been in de rechterlijke macht en met een been in de uitvoerende macht staat. Dat hebben wij bewust zo gedaan vanwege de taak van het openbaar ministerie die beide elementen

bevat. Die taak is complex, evenals de positionering. Juist het element rechterlijke macht geeft aan dat de verhouding tot de rechter heel cruciaal is. Er is daarom principieel voor gekozen dat de leden van het OM de niet-rechtsprekende leden van de rechterlijke macht zijn. Het heeft nog een andere consequentie die wellicht niet noodzakelijkerwijs, maar er psychologisch gezien toch heel nauw mee samenhangt, namelijk het gemeenschappelijk deel van de opleiding. Wij hechten er heel erg aan dat rechters en officieren van justitie gedurende een aantal jaren gemeenschappelijk de opleiding tot de rechterlijke macht volgen. De stichting Studiecentrum rechtspleging is daarop helemaal ingericht. Juist dat tijdelijke gezamenlijke optrekken, is ongelofelijk belangrijk voor karakter en cultuur van het openbaar ministerie. Dus ik vind dat wij dat wel zo moeten houden.

Ten slotte ga ik nog in op de vraag van de heer Rouvoet, hoe de Kamer kan volgen hoe het verdergaat met het proces herstel van vertrouwen. Natuurlijk is het nu even een losstaand proces. Er worden een aantal acties ondernomen. De Kamer heeft met mij gesproken over de vraag hoe om te gaan met het departement en het openbaar ministerie, de één-op-éénrelaties en de relaties tussen groepen en personen. Op het ogenblik is een analyse gaande van wat meer structurele factoren die eventueel geleid zouden kunnen hebben tot de gebeurtenissen medio januari. Dat zijn de acties die nu plaatsvinden. Op een gegeven moment moet het echter ophouden. Dan spreek je niet meer over herstel van vertrouwen, maar dan ga je gewoon verder met het opbouwen van relaties met het oog op de toekomst en met de manier waarop openbaar ministerie en departement hun posities ten opzichte van elkaar vinden, zodanig dat uiteindelijk tot een goede samenwerking en organisatie wordt gekomen. Ik meen dat het goed is dat bijvoorbeeld bij de vijfde voortgangsrapportage daarover een beschouwing achteraf wordt gehouden. Ik heb de Kamer beloofd dat ik een bericht zal sturen naar aanleiding van het onderzoek dat door twee personen wordt verricht naar de structurele factoren. Dat bericht zal gaan over de aanknopingspunten voor de toekomst. In die zin kan de Kamer mij volgen in de

processen die plaatsvinden. Ik vind echter niet dat wij langer dan noodzakelijk is, moeten spreken over herstel van vertrouwen en dat wij alle werkzaamheden op het gebied van samenwerking tussen OM en departement voortdurend in dat kader moeten blijven zien. Dat is niet goed. Dat is het almaar doorpraten over wat er in het verleden is gebeurd.

De heer **Koekkoek** (CDA): Ik zou nog graag antwoord krijgen op mijn vraag wat de conclusie is uit het gesprek met de heer Van Gend.

Minister **Sorgdrager**: Ik heb gezegd dat het een open en constructief gesprek was. Ik weet dat dergelijke woorden ook wel eens in diplomatieke taal worden gebruikt voor iets anders. Zo zijn ze in dit geval echter niet bedoeld. De conclusie was: wij werken samen aan de toekomst.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aanstaande dinsdag te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 13.25 uur tot 14.10 uur geschorst.

Voorzitter: Bukman

□

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Klein Molekamp.

De heer **Klein Molekamp** (VVD): Voorzitter! Gisteren was er een uitzending van RTL4-nieuws over de contracten tussen ECN en Dounreay. Collega Blaauw heeft daar twee jaar geleden nog vragen over gesteld, die op een vrij geruststellende manier zijn beantwoord. Als wij RTL4 mogen

Voorzitter

geloven, lijken de feiten toch anders te zijn. Dounreay blijkt niet over de vereiste vergunningen te beschikken en blijkt ook niet de vereiste capaciteit te hebben. Het contract met ECN kan dus niet worden nagekomen, althans niet op legale wijze.

Namens de fracties van de PvdA en GroenLinks vraag ik de minister van Economische Zaken de Kamer een brief te sturen waarin hij zeer duidelijk aangeeft of deze informatie via RTL4 juist is en, zo ja, of dit niet op gespannen voet staat met de antwoorden uit 1996. Dezelfde fracties willen zo snel mogelijk helderheid over de vraag of Dounreay over de juiste vergunningen beschikt en of met de bestaande vergunningen de contracten met ECN zijn na te leven. Mocht dat laatste niet het geval zijn, dan willen deze fracties graag vernemen hoe het mogelijk was dat de minister in 1996 nog zulke geruststellende antwoorden aan collega Blaauw heeft kunnen geven.

Wij krijgen de antwoorden op deze vragen graag nog deze week. In de eerste plaats is dan volgende week eventueel een gedachtewisseling met de minister hierover mogelijk en in de tweede plaats willen wij zo snel mogelijk duidelijkheid over deze zaak.

De heer **Feenstra** (PvdA): Voorzitter! De heer Klein Molekamp sprak mede namens mijn fractie. Ik wil enkele vragen aan zijn verzoek toevoegen. Indien Dounreay alsnog een dergelijke vergunning wil krijgen, is het dan noodzakelijk dat daarvoor openbare hoorzittingen worden gehouden? Is er een MER nodig en welke tijd is met een en ander gemoeid?

Hoe verhoudt zich de tijd die met deze procedure is gemoeid tot de technische levensduur van deze installatie? In de desbetreffende uitzending heeft de directeur van Dounreay, de heer Nelson, zich afgevraagd hoelang er nog met Dounreay doorgewerkt kan worden.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter! De heer Klein Molekamp sprak namens de PvdA en GroenLinks. Wellicht mag ik mij dan namens de VVD bij hem aansluiten.

De **voorzitter**: En dit allemaal voor de verkiezingen!

Ik stel voor, het stenografisch verslag van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Marijnissen.

De heer **Marijnissen** (SP): Voorzitter! In antwoord op schriftelijke vragen van de SP-fractie heeft staatssecretaris De Grave toegezegd dat hij de resultaten van een FNV-onderzoek naar het functioneren van de Arbo-diensten nader zal beschouwen en de Kamer daarover zal informeren. Vandaag hebben wij via de radio de resultaten kunnen vernemen van een TNO-onderzoek dat dit weekend wordt gepubliceerd in Medisch Contact. De resultaten van dit onderzoek zijn alarmerend ten aanzien van het functioneren van Arbo-artsen en verzekeringsartsen. Uit het rapport blijkt dat 50% van de artsen zich onder druk gezet voelt door de werkgevers, dat 35% vreest voor zijn onafhankelijke positie en dat 15% overweegt zelfs helemaal met het werk te kappen, omdat het geweten niet meer met het werk te verenigen is.

Voorzitter! Ik vraag via u de staatssecretaris om de beloofde reactie op de resultaten van het klachtenonderzoek van de FNV zo spoedig mogelijk naar de Kamer te sturen en die reactie uit te breiden tot de resultaten van het TNO-onderzoek die ik zojuist heb geschetst.

De heer **Van Boxtel** (D66): Voorzitter! Ik had net het genoegen daar op de radio al op te mogen reageren. Ik heb mijn onrust daarover geuit en aangekondigd dat ik de eerste uitkomsten van dat onderzoek vanmiddag al in het debat over de wachttijden en tweedeling in discussie met het kabinet zal brengen. Ik hoop dat de heer Marijnissen dat deelt. Ik heb verder geen enkel bezwaar om versneld daarna een reactie van de heer De Grave daarop te ontvangen.

De heer **Marijnissen** (SP): Voorzitter! Ik voer in dat debat nog eerder dan de heer Van Boxtel het woord. Ik kan hem verzekeren dat ik daar zeker in de richting van de minister van Volksgezondheid op in zal gaan. Dat neemt niet weg dat ik ook van de

staatssecretaris van Sociale Zaken een reactie wil ontvangen, omdat het hem regardeert.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenografisch verslag van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Stellingwerf.

De heer **Stellingwerf** (RPF): Voorzitter! Ik wil mede namens collega Vos van GroenLinks het volgende aan u voorleggen. Collega Vos en ik hebben de regering via schriftelijke vragen een- en andermaal verzocht het kloneren van dieren voorlopig niet toe te staan, in ieder geval niet zolang het maatschappelijke debat dat over het kloneren gevoerd gaat worden, nog niet is afgerond. Zoals bekend, zal dat debat morgen beginnen met een hoorzitting in de Oude Zaal. Wij vinden het heel merkwaardig dat de regering enerzijds erkent dat het maatschappelijke debat over kloneren over zowel planten en dieren als mensen moet gaan, maar dat tegelijkertijd al toestemming wordt verleend voor het kloneren van dieren. Collega Vos en ik hebben er grote behoefte aan om de Kamer op dit punt een uitspraak voor te leggen. Dat zal volgende week wellicht in de plenaire vergadering kunnen gebeuren. Ik wil u verzoeken de antwoorden op de schriftelijke vragen die gisteren zijn binnengekomen, voor de plenaire vergadering te gaderen.

De **voorzitter**: Ik heb dit nog niet eerder meegemaakt.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Het kan toch wél!

De **voorzitter**: Ik zeg niet dat het niet kan. Vernieuwend bezig zijn is op zichzelf geen bezwaar, maar we moeten wel even kijken wat er in het kader van ons eigen Reglement van orde mogelijk is.

De heer **Lansink** (CDA): Als ik nog een handje kan helpen bij de vernieuwing, zal ik dat graag doen.

Voorzitter! Ik zou graag willen dat wij daar dan een behoorlijk debat over voeren. In de discussies die wij met de vaste commissie hebben

Voorzitter

gevoerd over de werkzaamheden van het Rathenau-instituut, waren sommige sprekers die hier nu het hoogste woord voeren, helemaal niet aanwezig. Wij hebben hier hoorzittingen enz. Ik vind het best dat wij een debat voeren, maar dan wel aan de hand van een behoorlijke stellingname van de regering. Ik dacht ook dat er de laatste tijd stellingen zijn betrokken. Nieuwe procedures: prima, maar dan wel zo dat iedereen daar kennis van kan nemen, ook de andere leden van de Kamer. Het was hier destijds een goed gebruik dat iemand, wanneer hij bij de regeling iets aan de orde wilde stellen, daar even overleg over pleegde, bijvoorbeeld in een commissie. Dat gebeurt helemaal niet meer. Als dat punt kan worden meegenomen, stem ik graag in met het verzoek.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter! Onze inzet is dat we absoluut niet willen vooruitlopen op het debat. We vinden juist dat het debat alle ruimte moet hebben. Wij willen de minister alleen vragen om de uitspraak dat we niet met dieren klonen zolang het debat loopt en dat wij pas als het debat aan zijn einde komt als Kamer en politiek een afweging maken en verdergaan.

De **voorzitter**: Het punt is dat het niet gebruikelijk is om los van een debat de Kamer een uitspraak voor te leggen. Dat gebeurt minimaal via een VAO of in het kader van een interpellatie. Doorgaans gebeurt het in de tweede termijn van een meer algemeen debat. Het sec voorleggen van een motie aan de Kamer is ongebruikelijk, al heb ik begrepen dat het wel eens eerder is gebeurd. Er moet dus een vorm van agendering plaatsvinden die het mogelijk maakt dat hierover een klein debatje gevoerd kan worden, voordat hierover een full-dress debat komt. Ik zie daar de komende weken ook geen ruimte voor. Als we een modus kunnen vinden waardoor dit niet te veel tijd in beslag neemt, wil ik hier graag aan meewerken. Ik schud dat echter niet even uit mijn mouw.

De heer **Stellingwerf** (RPF): Voorzitter! Het zal duidelijk zijn dat ons doel juist is, zoals mevrouw Vos net ook heeft gezegd, te voorkomen dat er vooruit wordt gelopen op discussies die nog gevoerd moeten worden. Dat is het cruciale punt. Wij denken dat er op dit moment al

vooruitgelopen wordt op de uitkomst van het maatschappelijke debat dat nog moet starten.

De heer **Van Boxtel** (D66): Voorzitter! Ik ben het hartgrondig met de heer Lansink eens. Mijn fractie heeft dit publieke debat aangevraagd met het doel om precies te weten hoe het allemaal zit. Klonen van dieren gebeurt al heel lang in ons land. De verontwaardiging is begonnen na de discussie over klonen met mensen. Het debat daarover voeren wij hier uitgebreid. Ik vind het dan ook merkwaardig om op voorhand op één onderdeel een Kameruitspraak te vragen. Ieder Kamerlid heeft daar het recht toe, maar het zal nu al wel duidelijk zijn wat de uitkomst zal zijn.

De **voorzitter**: Maar dat ondergraaft het recht niet.

De heer **Lansink** (CDA): Ik wil aan het recht ook niets afdoen en hierover liever vandaag dan morgen een behoorlijk debat voeren. Daar heb ik zelfs het Rathenau-instituut niet voor nodig. Dat is ook meegedeeld. Wij hebben echter wel met ons allen ingestemd met een bepaalde opzet. Wat de heer Stellingwerf wil bestrijden, namelijk vooruitlopen op iets, doet hij nu zelf. Ik neem namelijk aan dat de uitspraak die hij wil voorleggen een inhoudelijk karakter heeft. Als het alleen de procedure betreft, is het iets anders. Wij zullen morgen wel zien. Ik blijf erbij dat een behoorlijke voorbereiding en een stuk van belang zijn. Verder houd ik graag een debat en wil ik graag het idee wegnemen dat ik voor het klonen zou zijn. Verre van dat, hoewel enkele klonen, van sommige figuren wel eens nuttig en nodig zou kunnen zijn.

De **voorzitter**: Nu loopt u vooruit op het debat.

De heer **Schutte** (GPV): Voorzitter! Het karakter van het debat kan tot uitdrukking worden gebracht in de spreektijd die wordt toegekend. Als het een tweeminutendebat wordt, is daarmee al aangegeven dat het dus niet inhoudelijk kan zijn, maar hooguit procedureel.

De heer **Stellingwerf** (RPF): Dat is ook ons enige doel.

De **voorzitter**: Ik zal mij beraden op

de beste vorm waarin dit gegoten kan worden en daarover morgen mededelingen doen. Dit punt komt in elk geval pas volgende week op de agenda.

Het woord is aan mevrouw Van der Burg.

Mevrouw **Van der Burg** (PvdA): Voorzitter! Op 22 januari heeft de Kamer overleg gevoerd met de staatssecretarissen van Justitie, VWS en OCW over jeugdzorg. Onlangs zijn de antwoorden van de bewindspersonen op onze vragen binnengekomen. Op verzoek van de vaste commissie voor VWS vraag ik u om het verslag van het bedoelde overleg op de agenda te zetten, volgende week of de week daarna, maar het liefst volgende week.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rosenmöller.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter! Heeft u al een besluit genomen over de agenda van morgen? Er is namelijk enige discussie ontstaan over de precieze volgorde van de te behandelen onderwerpen.

De **voorzitter**: Morgenochtend zullen wij een debat hebben met de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen over het Islam-centrum. Daarna zullen wij, onmiddellijk na terugkomst van de minister van Verkeer en Waterstaat uit Canada, starten met de eerste termijn van de kant van de Kamer over de Telecommunicatiewet. Dit staat geagendeerd voor 13.45 uur, waarbij ik het risico van vertraging van het vliegtuig buiten beschouwing laat. Ik hoop dat de eerste termijn van de kant van de Kamer rond 16.30 uur kan worden afgerond. Dan volgt er een kort debat over het VAO Natuurcompensatie verdieping Westerschelde. Daarvoor hebben wij ook de minister van Verkeer en Waterstaat nodig. Daarna wilde ik beginnen met het debat over Schiphol. Voorlopig heb ik dat op 17.00 uur staan. Ik weet niet hoe lang dit debat gaat duren. De spreektijden zijn beperkt en de interrupties hebben wij zelf in de hand, dus ik hoop dat wij in een paar uur klaar

De heer Duivesteijn (PvdA)

kunnen zijn. Daarvoor kan ik echter geen garanties geven; die moet de Kamer zelf verschaffen.

De heer **Rosenmüller** (GroenLinks): Misschien is het goed om er samen voor te zorgen dat dit debat vóór de avondpauze kan worden afgerond.

De **voorzitter**: Dat hangt ook een beetje samen met de vraag of de eerste termijn van de Telecommunicatiewet op tijd kan worden afgerond. Ik kan dan ook geen garantie geven dat het allemaal vóór de avondpauze kan. Dat hangt af van onze discipline bij eerdere debatten, maar wij zullen ons best doen.

De heer **Te Veldhuis** (VVD): Wij hebben vanochtend in de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat ook over dit onderwerp gesproken en wij hebben als commissie de wens naar voren gebracht dat wij voor de avondpauze klaar zijn in verband met avondafspraken van diverse mensen. Wij willen dus best tegemoetkomen aan het verzoek van de heer Rosenmüller om wat later op de middag te beginnen, maar wij willen graag dat u zich inspant om voor de avondpauze af te ronden, anders komen andere mensen in de problemen. Zou dat onverhoopt niet lukken, dan moeten wij er misschien aan denken

om het verder te verschuiven, naar dinsdag bijvoorbeeld.

De **voorzitter**: Op mijn inspanning kunt u rekenen. Die verplichting neem ik op mij, maar u kent de grenzen aan de mogelijkheden van de voorzitter om het tijdschema te beïnvloeden. Het is onze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Maar nu het zo vastgesteld is, gaat het mij wat ver om te zeggen: het wordt een halfuur te laat, wij gaan naar dinsdag toe. Dit is alweer in afwijking van hetgeen wij gisteren hadden vastgesteld. Wij wijken nu dus met open ogen van het schema af, maar dat is dan verder geen speelgoed.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van de Huursubsidiewet in verband met het aan burgemeester en wethouders toedelen van de bevoegdheid een bijzondere bijdrage in de huurlasten toe te kennen (vangnetregeling huursubsidie) (25817).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Duivesteijn** (PvdA): Voorzitter! Ik heb mij eigenlijk

ingeschreven omdat de heer Hofstra had aangekondigd dat hij over dit wetsvoorstel een aantal behartigenswaardige woorden zou spreken. Toen dacht ik dat ik er niet aan kon ontkomen om daar eventueel op te reageren. De heer Hofstra heeft echter wel ingeschreven, maar niet als eerste spreker. Dat is op zichzelf natuurlijk heel vreemd. Daarom ben ik in de top terechtgekomen, zonder dat ik het dit keer wilde.

De heer **Hofstra** (VVD): Voorzitter! Het staat collega Duivesteijn toch vrij om op plaats 4 in te tekenen als ik op 3 sta? Hij is helemaal niet verplicht om op plaats 1 te gaan staan, ook al is zijn fractie de grootste fractie.

De heer **Duivesteijn** (PvdA): De heer Jeekel stond al op 4 en de heer Biesheuvel stond op 2. Ik kan toch moeilijk als 36 inschrijven.

De **voorzitter**: Dat kan wel. Sommigen zouden dat misschien ook willen. Kunnen wij ons beperken tot de substantie?

De heer **Duivesteijn** (PvdA): Jawel, maar ik heb wel vijf minuten en die zullen volgepraat worden ook.

Nu even in alle ernst. Voorzitter! Collega Biesheuvel en ondergetekende hebben vorig jaar de Tweede Kamer "zelfs" terug laten komen van reces om een gat in de huursubsidiewetgeving te dichten. Wij hebben een algemeen overleg met de staatssecretaris gehad en aan het einde van dat overleg hadden wij het gevoel dat het vraagstuk zou worden opgelost. Tot onze teleurstelling – ik spreek nu maar even namens mijn collega, zonder dat hij dat zelf weet – werden wij op een aantal momenten toch geconfronteerd met het feit dat niet de oplossing kwam die wij wilden. Wat dat betreft bleef er dus een duidelijk meningsverschil bestaan tussen de staatssecretaris en een groot deel van de Kamer.

Het gaat om een heel serieus vraagstuk dat veel mensen buiten hun schuld raakt, want het is regelgeving van ons uit. Het heeft nogal wat moeite gekost om de staatssecretaris zover te krijgen dat het opgelost zou worden op een manier die de Kamer wenste. Dat is nu gebeurd. Ik kan alleen maar concluderen dat wij er waarderend voor hebben dat het nu eindelijk zover is. Het is jammer dat het zo